

ชื่อเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย

ชื่อผู้วิจัย นางสาวชญญภัทร ทองประทับ

ปีที่วิจัย 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) จำนวน 25 คน 2) สร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และตรวจสอบความตรงของรูปแบบ โดยการจัดประชาพิจารณ์ (Public Hearing) จากผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 55 คน 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยการจัดประชุมสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบและเก็บข้อมูล โดยการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 คน และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบและความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ เก็บข้อมูล

จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน และนักเรียน รวมจำนวน 343 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของ นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) พบว่า สภาพปัญหาภายในโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) ได้มีการดำเนินงานในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีความตระหนัก และมีความพยายามในการจัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรม กำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบ การดำเนินงาน บริหารจัดการ ติดตาม ตรวจสอบ ปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษา แต่ยังคงขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ในบางขั้นตอน บางกิจกรรมที่ต้องได้รับการ พัฒนาและปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการและการดำเนินงาน เพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุตาม เป้าหมาย นั่นคือ คุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน อันเกิดจากการวางระบบการดำเนินงานในสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพและปัญหา รวมถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนา จึงควรมีการเสริมสร้าง ความตระหนักและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ให้ครอบคลุมบุคลากรทุกกลุ่มเป้าหมายและเน้นให้สามารถนำ ความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษาจนกลายเป็นวัฒนธรรมคุณภาพ และจากการสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในด้านสภาพการบริหารของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สภาพการบริหารใช้การบริหารตามระบบราชการ แบ่งการบริหารงานเป็น 4 กลุ่มงาน ใหญ่ ตามรูปแบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา เนื่องจากเน้นการบริหารตามระบบราชการ และสนองนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และผู้อำนวยการโรงเรียน ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการบริหาร การทำงานเป็น การรับคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง ทำให้ขาดพลวัตรในการทำงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ได้ร่วมกำหนด เป้าหมาย และวิธีการในการดำเนินงาน ทำให้การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการ ของท้องถิ่นและนักเรียน ในด้านสภาพปัญหาของนักเรียนมีปัญหา คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะคะแนนการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมและไม่เกิดประโยชน์ 3) พฤติกรรมด้านสูสาว 4) การติดเกม 5) ขาดความรับผิดชอบด้าน การเรียน และ 6) การใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์

2. รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) พบว่า

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเสริมสร้างภาวะผู้นำ 2) กระบวนการจัดการความรู้ 3) การสนับสนุนส่งเสริมความเข้มแข็งในการดำเนินงาน 4) แนวทางการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ 5) เป้าหมายความสำเร็จ มีความตรงและความเหมาะสมระดับมาก

3. ผลการทดลองการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย พบว่า

3.1 ผลการประเมินการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ในองค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมภาวะผู้นำ พบว่า มีผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.2 ผลการประเมินการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ในองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการจัดการความรู้ พบว่า มีผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ผลการประเมินการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ในองค์ประกอบที่ 3 การสนับสนุนส่งเสริมความเข้มแข็งในการดำเนินงาน พบว่า มีผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.4 ผลการประเมินการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ในองค์ประกอบที่ 4 การดำเนินงานพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน พบว่า มีผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.5 ผลการประเมินการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ในองค์ประกอบที่ 5 เป้าหมายความสำเร็จ ด้านทักษะการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการของนักเรียน พบว่า มีผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานสถานศึกษาและการทดสอบระดับชาติ พบว่า มีผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความพึงพอใจ

ที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า มีผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ปรากฏผลดังต่อไปนี้

4.1 ทักษะการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของผู้เรียน เมื่อได้นำผลต่างทางด้านทักษะการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน รวมกันในปีที่มีการทดลองใช้รูปแบบกับปีที่มีการนำรูปแบบที่ปรับปรุงแล้วไปใช้งานจริงส่งผลให้ทักษะของนักเรียนตามประเด็นที่พิจารณาเพิ่มขึ้นอยู่ร้อยละ 6.21

4.2 คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยเทียบกับเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ในปีการศึกษา 2567 โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย ร้อยละของนักเรียนต้องได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกรดเฉลี่ย (GPA) ร้อยละ 65 เมื่อนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย มาใช้ พบว่า โรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกรดเฉลี่ย (GPA) สูงกว่าค่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดทั้งหมด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโดยเทียบกับเกณฑ์ในปีการศึกษา 2566 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2567 พบว่าทุกข้อมีผลการประเมินสูงกว่าค่าเป้าหมายของโรงเรียนกำหนดและมีค่าร้อยละของนักเรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์เพิ่มขึ้นทุกข้อ และในปีการศึกษา 2567 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) มีผลการประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับยอดเยี่ยม และด้านผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-Net) เมื่อนำผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยกับค่าเป้าหมายของปีการศึกษา 2566 กับปีการศึกษา 2567 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2567 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดสูงกว่าของปีการศึกษา 2566 ทุกรายวิชานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าจำนวน 3 รายวิชา คือวิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์และวิชาภาษาต่างประเทศ

4.3 ประสิทธิภาพการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ด้านผู้เรียน ด้านครู และสถานศึกษามีผลงานและรางวัลที่ภาคภูมิใจ ได้แก่ รางวัลและผลงานมหกรรมความสามารถทางศิลปหัตถกรรมวิชาการ ระดับภาค และระดับประเทศ

4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนตามรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑ (เหมืองแบ่งวิทยาคม) สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ในภาพรวม พบว่า ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนตามรูปแบบการพัฒนากระบวนทัศน์คุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด รายการ ที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพทาง วิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ครูมีการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทางวิชาการของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ในระดับชั้นเรียนตามขั้นตอน อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการนำผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่ผ่านมา เพื่อเป็นฐาน ในการปรับปรุงและพัฒนาการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก